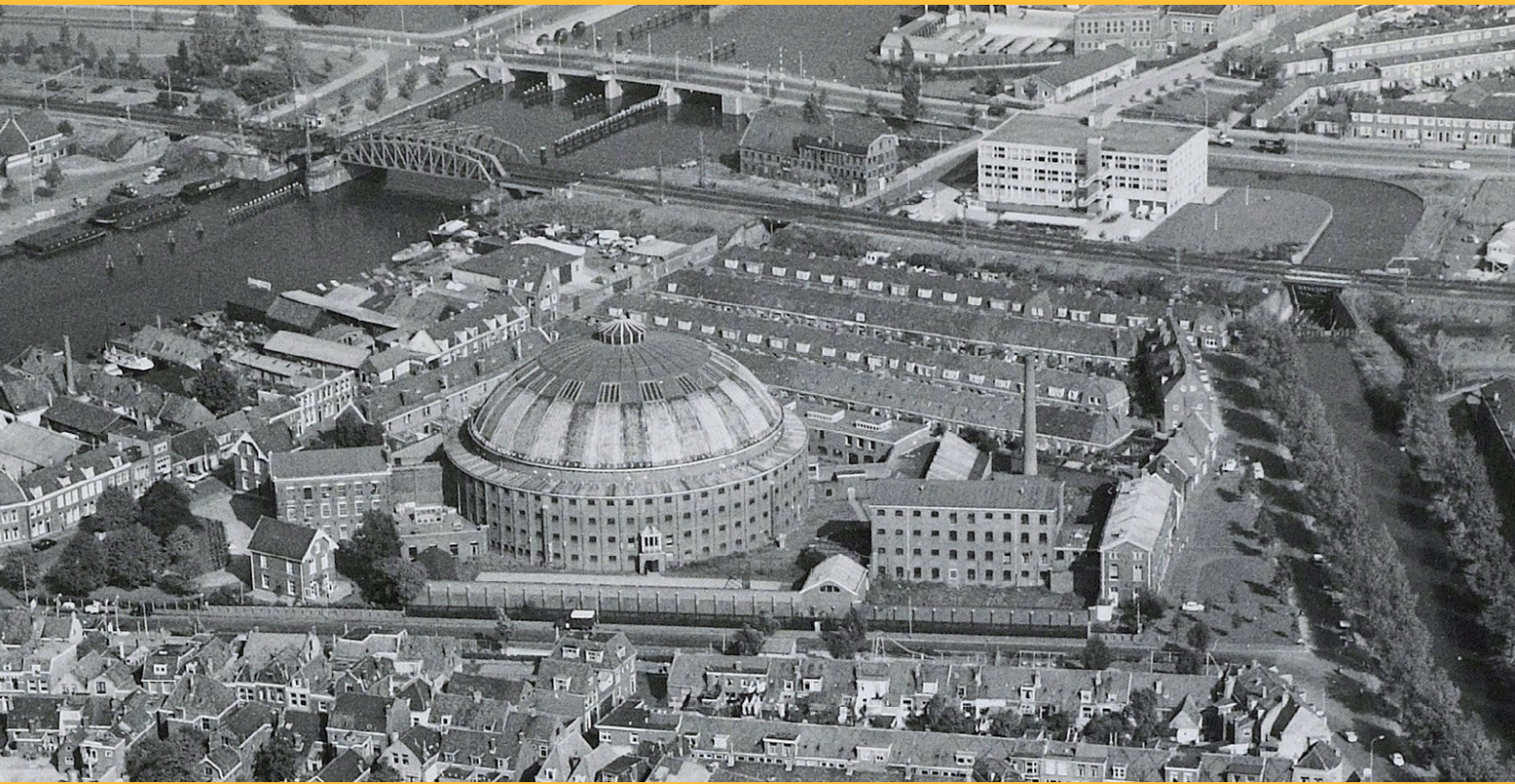

Visie herontwikkeling koepelgevangenis

Koepel in Metropoolregio

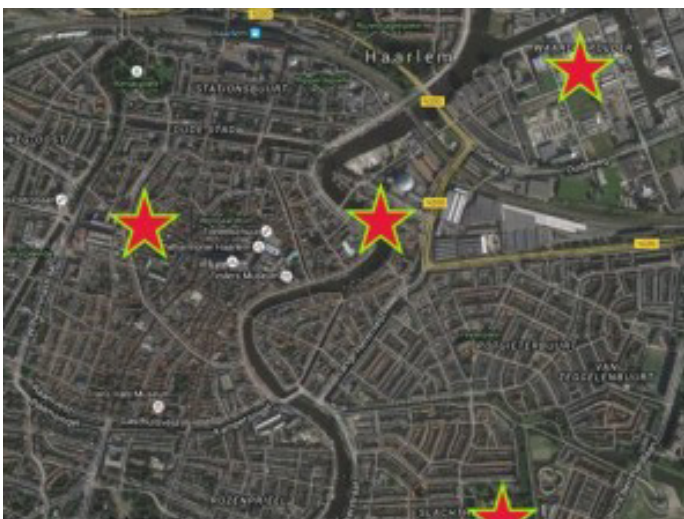
Koepel ten opzichte van lange lijnen in de stad ('Nota Ruimtelijke Kwaliteit')

Koepel als onderdeel van de vergrote binnenstad

Koepel als aanjager van Haarlem Oost

Koepel als scharnier in de 'Katapult'

Een programmatische mix

Koepel als kans

De Koepelgevangenis komt leeg te staan en zal door het RVB worden verkocht. Dit biedt unieke kansen voor Haarlem om dit – vanuit zijn oorsprong – gesloten terrein van 1,7 ha nieuw leven in te blazen en onderdeel te laten uitmaken van de stad. Momenteel werkt de gemeente samen met het RVB aan het opstellen van de (ruimtelijke) randvoorwaarden waaronder de Koepelgevangenis kan worden verkocht.

De gemeente Haarlem vindt het essentieel dit momentum in te zetten om kwaliteit toe te voegen aan de stad.

Programmatische mix met aantrekking voor de metropoolregio

De Koepel is uniek in zijn vorm en uitstraling. Gebouwen van dit kaliber zijn er maar een handvol in Nederland. Daarom willen we ruimte bieden aan een metropolitane functie met een aantrekkelijke werking op (inter)nationale bezoekers; een onderscheidend en vernieuwend concept dat recht doet aan de kwaliteiten van de plek en de monumentale bebouwing.

Met de ontwikkeling van het Koepelcomplex kan de kracht van Haarlem - een hoogwaardig woonmilieu, ondernemerschap en het culturele/creatieve klimaat – worden versterkt. Daarnaast kan Haarlem een nadrukkelijker positie verwerven binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en wordt optimaal gebruik gemaakt van de nabijheid van Amsterdam Centrum, de Zuidas en Schiphol..

De druk op de binnenstad wordt steeds groter en de begrenzing van het centrum schuift langzaam over het Spaarne heen. Het vergroten van de Haarlemse binnenstad is al jaren gemeentelijk beleid. De zone rondom de Scheepmakersdijk leent zich uitstekend voor het 'uitrollen' van het centrum.

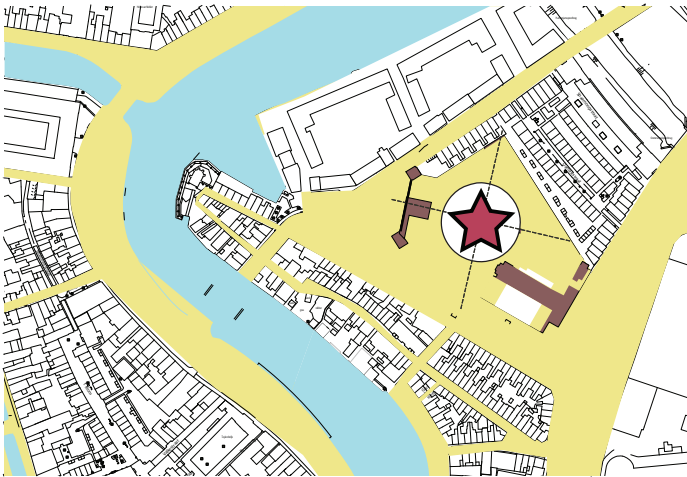
Het gebied rond de Koepelgevangenis heeft potentie om hieraan bij te dragen en belichaamt als geen ander de 'sprong over het Spaarne'. De ontwikkeling van het Koepelcomplex kan dit proces versnellen. Hier kan ruimte worden geboden aan stedelijke functies en kan de aansluiting tussen de binnenstad en Haarlem-Oost concreet vorm krijgen.

Er wordt uitgegaan van een mix van functies binnen het complex. Als hoofdfunctie is een cultureel of toeristisch programma geschikt of (creatieve) bedrijvigheid in de vorm van bijvoorbeeld ruimte voor start-ups (zoals gaming of gerelateerd aan circulaire economie) of innovatieve productie (zoals 3d-printen) aangevuld met een onderwijsfunctie. Maar ook leisure en muziek - als onderdeel van het DNA van Haarlem - worden als kans gezien. Deze functies kunnen worden gecombineerd met horeca en een stedelijk woonprogramma.

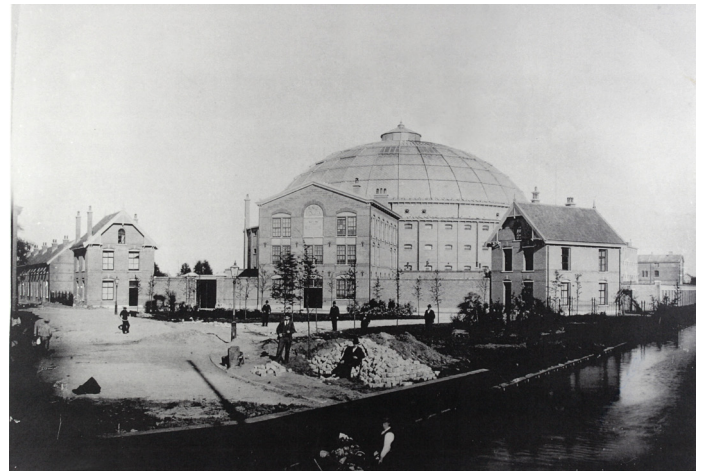
Bovenstaande betekent ook dat een aantal functies op deze plek niet wenselijk is, ofwel vanwege een mogelijke concurrentie of ontwrichting van bestaande structuren, ofwel omdat de functie geen recht doet aan de bijzondere kwaliteiten van de plek. Het gaat hier om de volgende functies:

- **Detailhandel of retail als hoofdfunctie** (dit vanwege de fijnmazige detailhandelstructuur van Haarlem en stringente regionale afspraken op dit gebied);
- **Gesloten bolwerken of 'gated communities'** zoals bijvoorbeeld een crematorium of een complex ten behoeve van religieuze doeleinden (dit vanwege de wens tot het vergroten van het openbare karakter van het gebied);
- **Géén voorzieningen m.b.t. gokken danwel sexinrichtingen** (omdat dit geen recht doet aan de kwaliteit en potentie van het gebied);
- **Géén opslag als hoofdfunctie** (dit omdat dit geen recht doet aan de kwaliteiten van de plek en het openbare karakter niet ondersteunt);

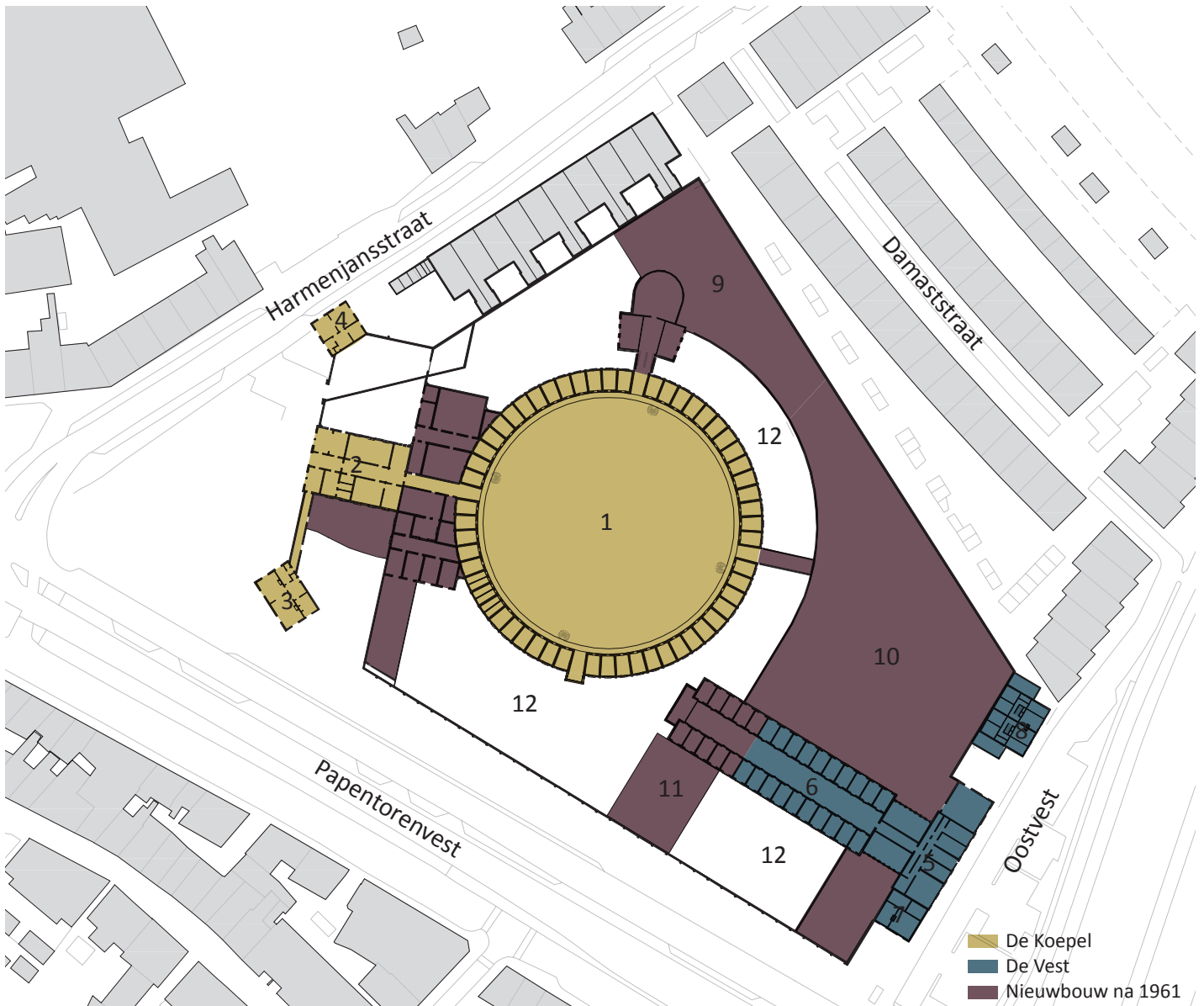
Passende functies kunnen een optimaal behoud van de monumentale gebouwen en de (historische) samenhang daartussen borgen. Dit kan worden gerealiseerd door bij herontwikkeling rekening te houden met de potenties en beperkingen die de reeds bestaande gebouwen met zich mee brengen en de herbestemming zorgvuldig in te passen.

Een nieuw stuk Haarlem

Het oorspronkelijke profiel van de Papentorenvest met het water erin

cluster de Koepel

- 1. de Koepel
- 2. voorgebouw
- 3. directeurswoning
- 4. adjunctdirecteurswoning

cluster de Vest

- 5. voorgebouw
- 6. cellenvleugel
- 7. directeurswoning
- 8. bewaarderswoningen

cluster Nieuwbouw na 1961

- 9. arbeidszalen / magazijn
- 10. keuken
- 11. ketelhuis
- 12. luchtplaatsen

Koepel als vliegwiel voor Oost

Er is veel dynamiek in Haarlem Oost en er is een kwaliteitsslag gaande die zichtbaar is in de grootschalige vernieuwing van de vooroorlogse woonwijken, het vernieuwde Reinaldapark, Nieuwe Energie en de realisatie van het Scheepmakerskwartier.

Daarnaast zal veel cultureel erfgoed de komende jaren een nieuwe invulling krijgen. Zoals beschreven in het interview met wethouder Van Spijk (HD dd. 6-7-2015) vormt de Koepel onderdeel van de katapult; de 'loop' van een aantal monumentale gebouwen in Haarlem die leeg komen of staan.

De Koepel bevindt zich hier op een scharnierpunt tussen de 'Oostketting' met de Fietsfabriek en het Slachthuisterrein en de 'Spaarnezone' die zich opspant vanaf de binnenstad via het Scheepmakerskwartier, de Drijfriemenfabriek en richting Nieuwe Energie.

De nieuwe invulling van het Koepelcomplex kan met een onderscheidend programma een 360 graden vliegwiel vormen waarvan de invloed verder reikt dan alleen de directe omgeving. Een zorgvuldige programmatische invulling is dan ook een must, deze kans krijgt Haarlem maar één keer.

De poort gaat open: een nieuw stuk Haarlem

Het complex als geheel is, begrijpelijk vanuit de oorspronkelijke justitiële functies, een grootschalig ondoordringbaar en van de buitenwereld afgesloten complex. Met het – letterlijk – openbreken van de gevangensmuren wordt Haarlem een stuk stad rijker. Door het terrein op strategische plekken te openen wordt het als verblijfsgebied en doorganggebied onderdeel van de buurt. Zonder het karakter van stoer, indrukwekkend bolwerk te kort te doen, kan het gebied uitnodigend en aantrekkelijk worden.

Dit kan van grote waarde zijn, maar alleen dan als er verbetering plaatsvindt in de aanhechting ervan.

Verbetering van de verblijfskwaliteit in de directe omgeving van het Koepelcomplex dient hand in hand te gaan met de ontwikkeling van het terrein op zich. Hierbij gaat het om het verbeteren van de (langzaam verkeers-) verbindingen en de kwaliteit van de directe omgeving. De aanpassing en afwaardering van de Papentorenvest, de Oostersingelgracht en de Amsterdamsevaart zijn al vastgelegd in de gebiedsvisie Oostradiaal. Ook worden ze genoemd als lange, historische lijnen in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit, waarin de ambitie is geformuleerd om lange lijnen door de stad weer als belangrijke structuur in de stad herkenbaar te maken.

Door het herprofilen van deze wegen neemt het verkeerskundige karakter af, worden de straten vergroend en wordt recht gedaan aan de monumentale kwaliteit van het Koepelcomplex. Ook het terugbrengen van water in de Papentorenvest is een nadrukkelijke wens waarmee wordt gerefereerd aan de oorspronkelijke situatie bij oplevering van de Koepel. Ook wordt de kleinschaligheid van de binnenstad doorgezet. In de nieuwe profielen is ook ruimte voor nieuwe (woon)bebouwing, in een samenhangende visie met een ontwikkeling binnen de muren. In de uitwerking hiervan ligt ook een opgave voor de gemeente.

Binnen het complex wordt de Koepel zelf gezien als unieke overdekte (semi-)openbare ruimte voor Haarlemmers en bezoekers. Een overdekte ruimte van een dergelijk formaat is zeldzaam en leent zich voor een breed scala aan functies.

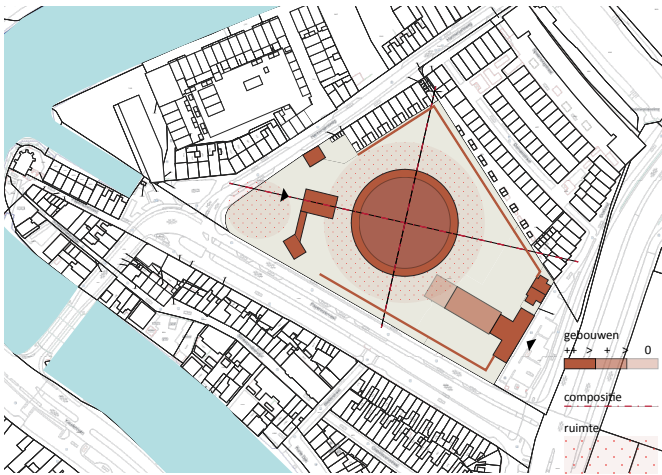
Het interieur van de Koepel wordt beleefd als een bijzondere ruimte met een bijna kathedraal ruimtelijke ervaring. Er wordt dan ook ingezet op een zo toegankelijk mogelijke Koepel om dit mogelijk te maken voor zoveel mogelijk mensen.

Opbouw van het complex

Het complex bestaat uit een drietal clusters: **de Koepel** (de oorspronkelijke strafgevangenis, een rijksmonument), **de Vest** (het voormalige Huis van Bewaring, geen monumentale status) en de **nieuwbouw na 1961**.

Het cluster de Koepel bestaat uit de Koepel zelf met het voorgebouw, waaraan aan de rechterzijde de directeurswoning met verbindingsgang en links de adjunctdirecteurswoning.

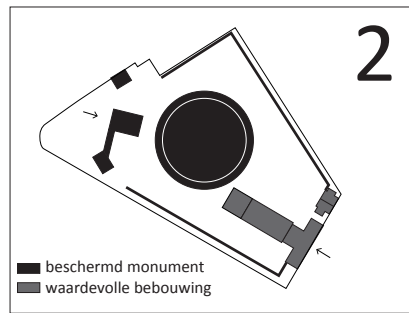
Op mondiale schaal vormt de Koepel – ontworpen vanuit het panopticum-principe - samen met zijn twee voorgangers in Arnhem en Breda een architectuurhistorisch hoogtepunt van het bouwen in de tweede helft van de 19e eeuw.

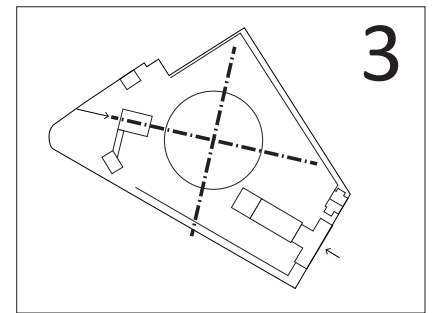
Waardevolle bebouwing
 Deze is in de afbeelding hiernaast gemarkeerd met een kleur.
 Het gebouw van de Vest kent een kleurgradatie waarmee de waarde is aangegeven, en de bandbreedte voor herontwikkeling aangeeft.

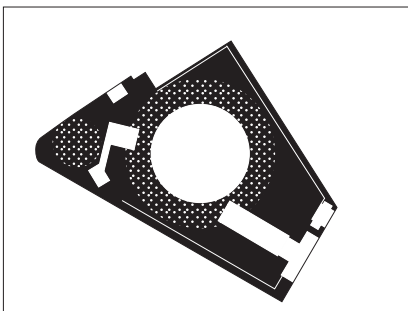
1. Icoonwaarde silhouet

2. Stedenbouwkundige waarde: compositie
 waardevolle gebouwen

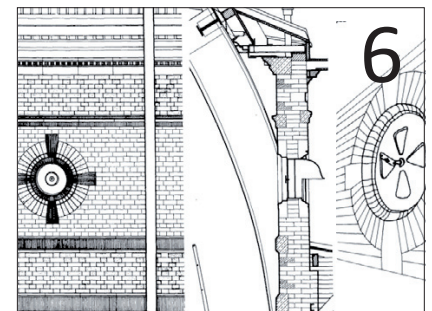
2. Stedenbouwkundige waarde: assenstelsel

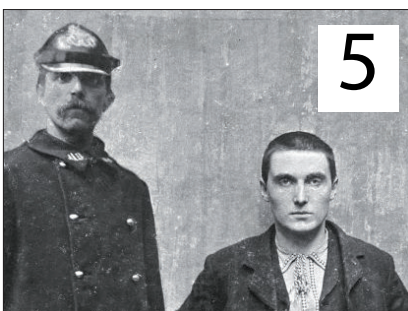
2. Stedenbouwkundige waarde: voorplein en
 besloten ruimte rond de Koepel

3. Belevingswaarde kathedrale effect:

4. Architectonische waarde:
 zorgvuldige detaillering

5. Emotionele waarde: archief aan herinneringen

De Vest werd tegelijkertijd met de Koepel gebouwd en opgezet volgens het eerder beproefde type van de vleugelgevangenis, met cellen langs de buitengevels. Aan de Oostvest werd een administratievleugel gebouwd met daarin een directiewoning en een bewaarderswoning. Zowel in nationaal als in internationaal opzicht is dit gebouw aanzienlijk minder uniek te noemen dan de Koepel zelf. De Vest functioneerde zelfstandig en kende eenzelfde zonering als de Koepelgevangenis, met een eigen route van voorplein, voorgebouw, tussengang die uiteindelijk leidt tot de cellen.

Het cluster 'nieuwbouw na 1961' bestaat grofweg uit drie delen: de uitbreiding van de cellenvleugel van de Vest, de nieuwbouw van rond 1990 en kleinere ingrepen rond het cluster Koepel vanaf 2000. Met name door de uitbreidingen van rond 1990 met ondersteunende functies werd het complex ingrijpend gewijzigd en verdween de situatie dat een groot deel van het strafgevangenissterrein onbebouwd was. Het merendeel van de nieuwbouw na 1961 heeft noch in zichzelf noch in samenhang met het gehele complex een historisch-stedenbouwkundige waarde of ensemblewaarde van betekenis. Meer nog: in veel opzichten, ook gezien vanuit hedendaags stedenbouwkundig perspectief, zijn de bouwmassa's zelfs als verstorend aan te duiden.

Transformatie vanuit de huidige waarde

Het is van groot belang dit monumentale complex voor de toekomst te behouden. Een rendabele herontwikkeling tot een functioneel en aantrekkelijk complex vraagt echter in veel gevallen om ruimte voor nieuwe toevoegingen.

Die ruimte kan ontstaan door recente uitbreidingen te slopen ('op te schonen') waardoor de oorspronkelijke ruimtelijke hoofdstructuur weer zichtbaar wordt. Ook kan het nodig zijn onderdelen van het oorspronkelijke complex te verwijderen of te transformeren. Bij beoordeling van nieuwbouw en transformatie vormen de kernkwaliteiten en de aandacht voor integraliteit het uitgangspunt.

In samenwerking met Atelier Rijksbouwmeester (RVB) en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) is een aantal kernkwaliteiten voor het complex van de Koepel gedefinieerd. Bij transformatie en het toevoegen van nieuwe bebouwing dienen de volgende kwaliteiten te worden gerespecteerd.

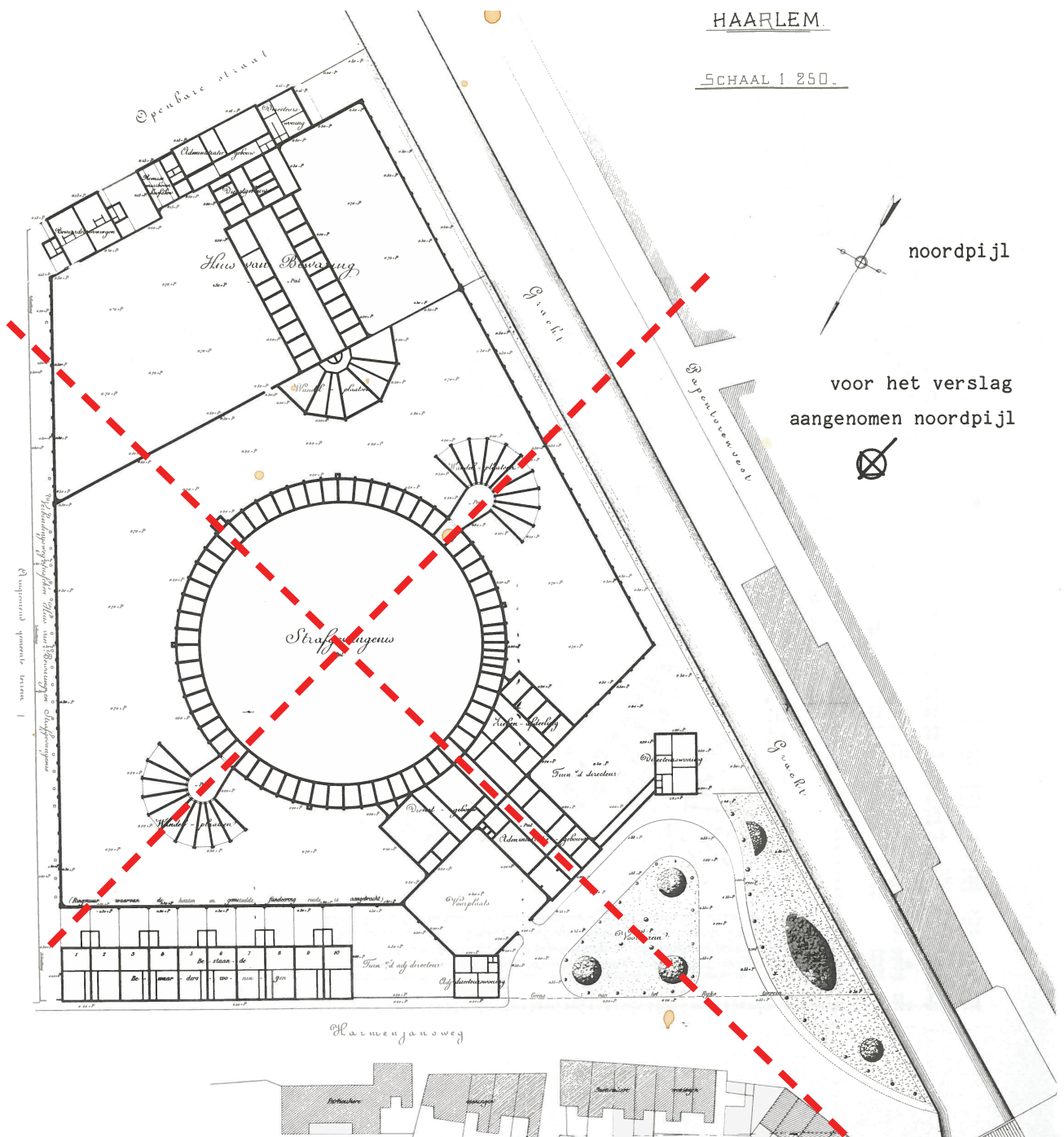
1. Icoonwaarde silhouet:

De Koepel maakt onderdeel uit van het beschermd stadsgezicht en door zijn karakteristieke vorm en silhouet is het een icoon voor Haarlem, en tevens een beeldbepalend element bij binnenkomst in de stad vanaf het spoor of het Spaarne. Samen met de St. Bavokerk domineert de Koepel het stadsgezicht (de skyline) van Haarlem en is daardoor een belangrijke identiteitsdrager. Aantasting van dit aangezicht moet worden voorkomen. Het waardevolle karakter wordt in zeer belangrijke mate gevormd door de uitstraling van de eigenlijke Koepel met het karakteristieke Koepeldak en de verhouding daarvan ten opzichte van de omlopende gevel met zijn relatief kleine ramen. Het geheel van gevel en dak is vanuit één, op klassieke architectuurregels gebaseerd, concept ontworpen. Zowel fysiek (bouw- en architectuurhistorisch) als immaterieel (gebruiksgeschiedenis) etaleert de eigenlijke Koepel de functie van een van de belangrijkste strafgevangenis uit de Nederlandse geschiedenis. Er moet daarom respectvol worden omgegaan met het silhouet van de Koepel.

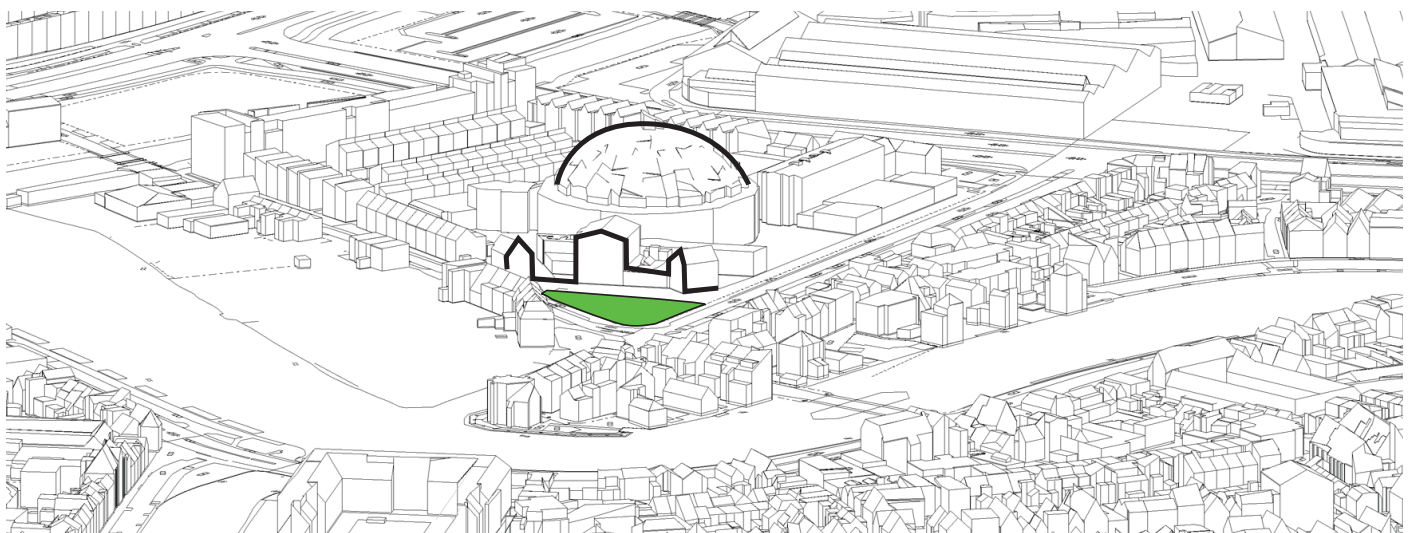
2. Stedenbouwkundige waarde: het assenstelsel, voorplein en de compositie van ruimtes en gebouwen

De hoofdstructuur wordt gevormd door het assenkruis door de Koepel. De hoofdas valt samen met de entree-as die via voorplein en voorgebouw in de Koepel eindigt. Latere uitbreidingen zijn altijd op deze assen aangesloten. De compositie valt samen met de opeenvolgende beleving van voorplein, entreegebouw, verbindingsgang en Koepel. Alle andere gebouwen en structuren zijn hieraan ondergeschikt.

Via het voorplein takt het complex aan op de omgeving. Met het oorspronkelijke parkachtige karakter vormde het een waardige en stedenbouwkundig logische verbinding met de Haarlemse binnenstad. Nu is het een parkeerterrein.

Het oorspronkelijke ontwerp van het complex met assenstelsel en het groene voorplein

Prioriteit voor iconische waarde van gebouw en uitstraling voorzijde

Hoewel de situatie door de huidige terreininrichting moeilijk herkenbaar is geworden, is hier toch wel degelijk sprake van een hoge cultuurhistorische waarde. In ruimtelijk opzicht is het voorplein van waarde als middel om afstand te houden tot de stad en zo de route van de vrije naar de gesloten wereld te vorm te geven. Het voorplein - de opmaat naar de Koepelgevangenis – creëert dus zowel afstand tot de stad als koppeling ermee. Het tuinplan van het voorplein is nog vrijwel origineel en ontleent zijn kwaliteit aan de heldere en functionele opzet met groenzones en de toegangslus.

Daarnaast is de ruimte rondom de Koepel van waarde. Afstand tot de Koepel is noodzakelijk om het geheel waar te nemen.

3. Belevingswaarde kathedrale effect:

In de opbouw van de route die een gevangene aflegt, wordt door middel van de ruimtelijke compositie de spanning opgebouwd. Na het voorgebouw volgt een lagere tussenzone die de spanning weer opbouwt voor de Koepel, het hoogtepunt in de route door de overweldiging van ruimtelijkheid, die de bezoeker imponeert en overdondert bij het betreden van de ruimte, evenals een kathedraal dat kan.

4. Architectonische waarde: zorgvuldige detaillering

Het gehele complex van de koepelgevangenis heeft een hoogstaande architectonische kwaliteit. Tot in het kleinste detail is er sprake van een zorgvuldige vormgeving waarbij vorm en functionaliteit voortdurend aan elkaar gekoppeld zijn. Dit geldt niet alleen voor de gebouwen zelf, maar ook voor de buitenruimte en dan met name voor het voorplein.

Er is in het ontwerp van de koepel veel aandacht besteed aan de zintuiglijke ervaring van licht, geluid, kleur en textuur van materiaal. Het daglicht stroomt heel gematigd en evenwichtig naar binnen door de koepelvensters. De kleuren in de binnenruimte van de koepel zijn gekozen op basis van psychologische overwegingen: om het binnenklimaat te verzachten en een meer natuurlijke atmosfeer te scheppen.

5. Emotionele waarde: archief aan herinneringen

De vrijheidsberoving die plaatsvond is voor sommige mensen een pijnlijke herinnering. Voor velen is het vooral een plaats waar je niet wilt komen, maar wel even om het hoekje zou willen kijken. De bijzondere gebruiksgeschiedenis maakt dit tot een plek waar een bepaalde mystiek om heen hangt.

Uitgangspunten voor transformatie

Bovenstaande kernkwaliteiten bieden de voor uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkeling. Er wordt uitgegaan van het architectonisch principe van de dialoog waarbij eventuele nieuwbouw een contrast kan vormen met de bestaande bebouwing maar de Koepel niet overschreeuwt. Hierbij is een integrale en consistente planuitwerking essentieel.

Door prioriteit te geven aan de iconische waarde (niveau stad) en het kathedrale effect (niveau interieur) kunnen de volgende concrete uitgangspunten worden herleid voor de eventuele transformatie van het monument.

- zichtbaarheid Koepeldak:

eventuele nieuwe bebouwing op het binnenterrein en opdikking van de Koepel moeten qua hoogte zodanig zijn, dat het monumentale beeld niet verstoren. Het is daarbij van belang dat de zorgvuldig vormgegeven overgangen van de gevel naar het Koepeldak zichtbaar blijven. Dit houdt in dat het opdikken van de Koepel over de onderste lagen denkbaar is tot aan het dak van de 'cellenring', waarbij de relatie met omliggende (buiten) ruimte aandachtspunt is.

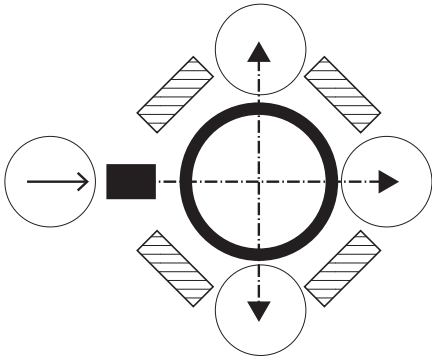
- kathedrale waarde:

het in stand houden van de kathedrale beleving houdt in dat een inbreiding van de massa aan de binnenzijde van de Koepel zeer nauw luistert. Een teveel aan massa doet de ruimtelijke beleving teniet.

- hoofdstructuur:

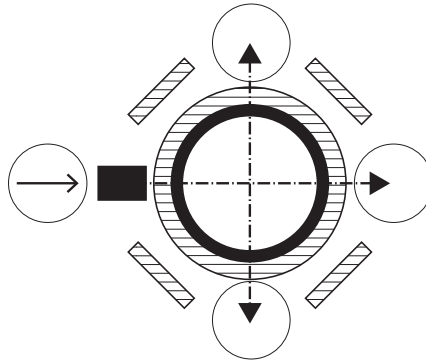
De hoofdstructuur van de Koepelgevangenis zou ook bij nieuw gebruik leidend moeten zijn. Dat betekent dat het behoud van de hoofdas als binnenkomstroute wenselijk is.

model 1 koepel, huidig volume

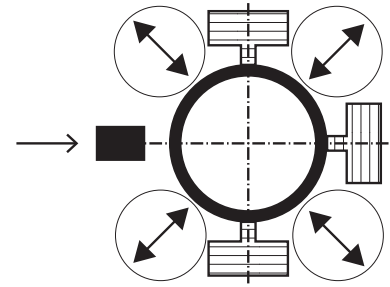
In model 1 wordt de hoofdas gebruikt als route om de koepel te ontsluiten. Dit model is denkbaar wanneer in de koepel functie komt die op zichzelf functioneert. Rond de koepel is ruimte voor andere opzichzelfstaande functies (bijvoorbeeld nieuwbouw woningen)

model 2 koepel opgedikt

In model 2 wordt de koepel opgedikt. De koepel functioneert zelfstandig en assen vormen de ontsluiting van het gebouw. Er resteert minder ruimte dan in model 1 voor nieuwbouw ontwikkeling.

model 3 koepel met satellieten

Model 3 gaat uit van een functie in de koepel waarbij extra, ondersteunde ruimte nodig is. Nieuwe satellieten worden aangebouwd en aangesloten op de assen van de koepel.

Mogelijke ruimtelijke schema's voor de herontwikkeling van het complex

- gevel:

Voor de gevel betekent de relatie met het silhouet dat er voor de onderste lagen een grote vrijheid is voor transformatie, aan de bovenste lagen staat een aanpassing eerder op gespannen voet met het silhouet.

- gebouw De Vest:

Het gebouw De Vest is qua bebouwing en positionering ondergeschikt aan de kwaliteiten van de Koepel. Hier is met name het voorgebouw waardevol in de rol als voorgebouw in de machinerie van het voormalige huis van bewaring. De sloop van het voorgebouw is om die reden minder wenselijk. Een eventuele uitbreiding van de Vest moet ondergeschikt zijn aan de rest van het complex.

- Ringmuur:

De ringmuur is van waarde als kenmerkend onderdeel van een gevangenis, die een waardevol besloten binnengebied creëert en daarmee een essentiële eigenschap van het complex in zich draagt. Voor het vergroten van de toegankelijkheid kan de ringmuur op een aantal plaatsen worden doorbroken.

- Voorplein:

De huidige situatie waarbij het voorplein vooral als parkeerterrein dient wordt niet gezien als wensbeeld voor de toekomst. De oorspronkelijke situatie met parkachtige opzet past meer in het toekomstbeeld. De parkeerproblematiek voor het hele terrein vraagt om een integrale oplossing.

Het besloten karakter van de 'verborgen enclave' is een kwaliteit die de nieuwsgierigheid en interesse van het publiek kan trekken. Er ligt een uitdaging om het binnenterrein meer kwaliteit te geven. Gedacht kan worden aan de aanleg van een (overdag) publiek toegankelijk binnengebied: 'het nieuwe hof van Haarlem'?

Ontsluiting en parkeren

Door een keuze voor de hoofdentree aan de hoek Harmenjansweg- Papentorenvest, ligt daar de prioriteit voor wat betreft representativiteit.

Verwachting is dat met de groei van de binnenstad ook de Harmenjansweg zich tot hoofdas voor voetgangers en fietsers gaat ontwikkelen. Aangezien deze reeds is afgewaardeerd en voor de auto een knip bevat bij het spoorviaduct, is het daar niet wenselijk een auto-ontsluiting te faciliteren. Eventuele entrees voor de auto zijn denkbaar aan de Papentorenvest (oostzijde) en de Gedempte Oostersingelgracht, die onderdeel uitmaakt van de Haarlemse parkeerring.

Het complex kan aansluiten bij de binnenstad van Haarlem door de routing voor voetgangers en fietsers zo goed mogelijk aan te sluiten op de bestaande fijnmazige structuur.

Parkeren

De toekomstige koper is verantwoordelijk voor het goed - en zonder overlast voor de directe omgeving - oplossen van de parkeerbehoefte. De manier waarop dit wordt gefaciliteerd is sterk afhankelijk van het te realiseren programma en bijbehorende gebruikstijden. Dubbel gebruik met een ander programma is wenselijk. Er zijn verschillende locaties denkbaar om het parkeren op te lossen:

1. Op eigen terrein binnen de gevangensmuren. Hierbij wordt opgemerkt dat parkeren op maaiveld kwetsbaar is vanwege de voorziene kwaliteit van de openbare ruimte.
2. Parkeren in de directe omgeving van het Koepelcomplex. Dit is alleen mogelijk als dit plaatsvindt in verdiepte vorm en in combinatie met een kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte als geheel.
3. Parkeren op het terrein van Nedtrain, in een gecombineerde garage voor de medewerkers/ bezoekers van Nedtrain. Afhankelijk van het programma kan ook worden onderzocht of dubbelgebruik tot de mogelijkheden behoort. Het woord is aan de koper!

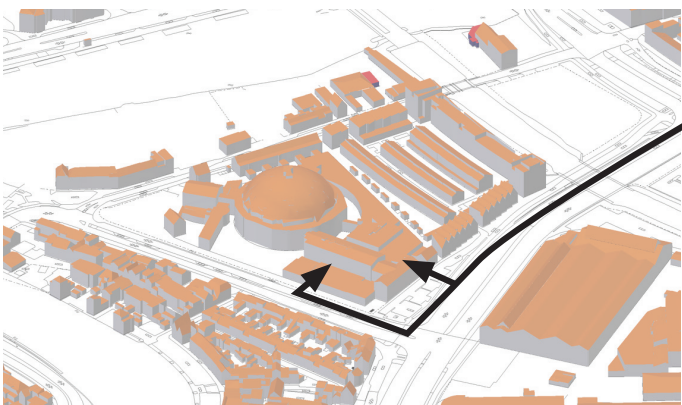
Het voorplein op de hoek Harmenjansweg- Papentorenvest (nu ingericht als parkeerplaats) krijgt een groene invulling.

Fietsparkeren

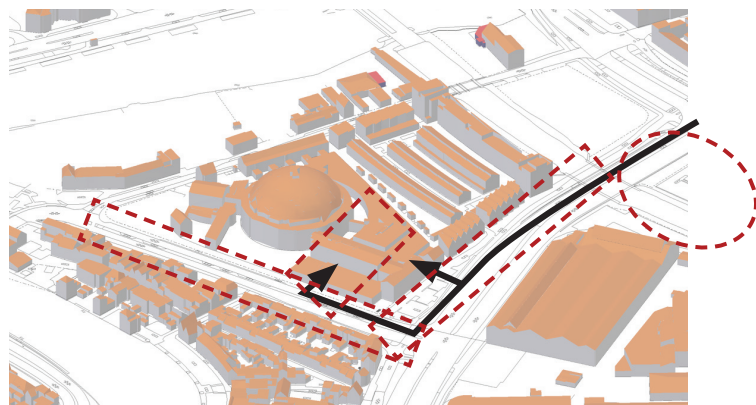
Voor de interne verkeersafwikkeling in Haarlem speelt het fietsverkeer een belangrijke rol. Het fietsverkeer is

Dooradering en verankering

Opties ontsluiting

Opties parkeren

de laatste jaren fors toegenomen. Naar verwachting zet de groei de komende tijd door. Via maatregelen wil de gemeente Haarlem het fietsgebruik extra stimuleren, zoals meer vrij liggende fietspaden, uitbreiding van het autoluwe binnenstad, fietsparkeervoorzieningen, enzovoort.

Door het aanhaken van het Koepelcomplex op de bestaande routes in de stad en door het op een optimale manier faciliteren van fietsparkeerplaatsen van goede kwaliteit en nabij de eindbestemming, wordt hieraan ruimte geboden.

Voor de nieuwe ontwikkeling moet de fietsstructuur en het fietsparkeren dan ook integraal onderdeel uitmaken van het openbare ruimte plan, waarin in voldoende capaciteit wordt voorzien en de parkeerplaatsen zich op een vanzelfsprekende manier bevinden ten opzichte van het te realiseren programma.

Tijdelijkheid

Druk op de stad Haarlem is groot, zeker op het centrum. Daarnaast wil de stad de ontwikkeling van het oostelijk stadsdeel stimuleren. In dat kader is het goed voorstelbaar dat er in een overgangperiode tijdelijke bestemmingen worden ondergebracht in (delen van) het complex.

Dit biedt niet alleen kansen voor de bewoners van Haarlem maar ook voor de positionering van Haarlem binnen de MRA. Een concreet voorbeeld hiervan is het verzoek om een event te doen tijdens het EU voorzitterschap volgend jaar, waardoor Haarlem zich sterk in de kijker kan spelen.

Voorwaarde daarbij is dat de tijdelijke invulling(en) bijdragen aan de uiteindelijke herontwikkeling van het gevangenisterrein en het terrein alvast openen naar de stad toe. Ook moet rekening worden gehouden met eisen omtrent brandveiligheid, geluid en dergelijke.

Evenementen

Het belang van evenementen en festivals heeft de laatste jaren een grote vlucht genomen, zo ook in Haarlem. De stad kent al een aantal jaarlijkse evenementen en er is nog ruimte voor groei. Nieuwe evenementen trekken nog steeds nieuwe bezoekers en nieuwe initiatieven doen zich continu voor. Wel wordt de stad geconfronteerd met meer weerstand vanuit de maatschappij. De oplossing die de stad daarvoor zoekt is spreiding van evenementen over de stad en door de tijd. Een overdekte openruimte zoals in de koepel zou een volledig nieuwe dimensie aan de Haarlemse festivalmogelijkheden toevoegen.